

آسیب‌شناسی روانی از منظر تمثیل و استعاره‌های قرآنی: تحلیل مضمون

اسماء ابراهیمی^{۱*}

علی محمد نظری^۲

جعفر حسینی^۳

چکیده

سابقه و هدف: تمام رویکردهای روان‌درمانی بر اساس تعریف خود از آسیب روانی، نظریه‌ی متفاوتی در زمینه‌ی درمان ارائه داده‌اند. از این رو مطالعه‌ی حاضر با هدف شناسایی آسیب روان در تمثیل‌ها و استعاره‌های قرآن صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: روش پژوهش مطالعه، در حیطه‌ی پژوهش‌های کیفی و با استفاده از روش تحلیل مضمون انجام شد. داده‌های پژوهش، داستان‌ها و تمثیل‌های قرآن بود که با جستجو در کتب، سایت‌ها و نرم‌افزارهای قرآنی، ۴۰ داستان و ۱۰۱ تمثیل جمع‌آوری شد. داده‌ها در طول یک دوره‌ی دو ساله جمع‌آوری، کدگذاری و در قالب شبکه‌ی مضامین دسته‌بندی گردید.

یافته‌ها: نتایج حاصل از تحلیل مضمون داده‌ها به شناسایی ۳۳۶ کد، ۲۹ خرده مضمون، ۲ مضمون اصلی و ۱ مضمون فراگیر منجر شد.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که مرض قلب، اساس آسیب روان است یعنی قلب که جایگاه عواطف و صفات روانی انسان است از حالت فطری خود منحرف، و بیمار شده و مرکز عواطف منفی گردد که ریشه‌ی تمام این عواطف منفی و اختلال‌های روانی (خودبزرگی‌بینی، دروغ‌گویی، کینه، حسادت، ترس، طمع، خیانت، حساست، ناسپاسی، ناشکیبایی، بهانه‌جویی و...) به خودپرستی و دنیاپرستی برمی‌گردد. بنابراین توجه به این دو محور اصلی در زمینه‌ی آسیب‌شناسی روانی در جلسات مشاوره و روان‌درمانی اهمیت اساسی دارد.

کلیدواژه‌ها: آسیب‌شناسی روانی، تمثیل، استعاره، قرآن، تحلیل مضمون.

Psychopathology from the perspective of Quranic allegories and metaphors: Thematic analysis

Ebrahimi asma *^۱

Nazari alimohammad ^۲

Hasani jafar ^۳

Abstract

Background and objective: All approaches to psychotherapy, based on their definition of psychological trauma provide a different theory in the field of treatment. Therefore, the aim of this study was to identify the psychological trauma in Quranic allegories and metaphors.

Methods: This qualitative study was performed using the thematic analysis. Data were stories and allegories of Quran. It was found ۴۰ stories and ۱۰۱ allegories through searching in Quranic books, websites and softwares. The data were collected, coded and classified in the form of Thematic Network during a two-year period.

Finding: The results of the thematic analysis of data indicated ۳۳۶ cods, ۲۹ subthemes, ۲ basic themes and ۱ global theme, respectively.

Conclusion: The results showed that heart disease is the base of psychological trauma. It means that the heart which is the place of emotions and psychological traits of human deviates from its natural state, becomes unhealthy, and becomes the center of the negative emotions. The roots of all these negative emotions and mental disorders (megalomania, lying, hatred, jealousy, fear, greed, betrayal, stingy, ingratitude, impatience, excus-making and so on) are egocentrism and secularity. Thus, it is very essential to focus on these two main categories on psychopathology in counseling and psychotherapy sessions.

Key words: Psychopathology, Allegory, Metaphor, Quran, Thematic analysis

---

*Corresponding Author: Ebrahimi asma, kharazmi university, Tehran, Iran
asmaebrahimi۳۳@gmail.com

^۱ phd student

^۲ Associate Professor of counseling group

^۳ Associate Professor of Clinical Psychology group